

स्वच्छ भारत मिशन (नागरी) २.० अंतर्गत
माहिती, शिक्षण व संवादसाठीच्या खर्चाकरीता
सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरीता निधी
वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: स्वमअ-२०२२/प्र.क्र.५४(३)/नवि-३४

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : १९ सप्टेंबर, २०२२.

वाचा:

१. शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्रमांक : स्वमअ-२०२२/प्र क्र ७३/नवि-३४, दिनांक १५.०७.२०२२.
२. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४.०४.२०२२
३. केंद्र शासनाच्या गृह निर्माण व नगरीकार्य मंत्रालयाचे आदेश क्रमांक १/५/२०२२-SBM-I
Computer No. ९१२२४४४, दिनांक २१.०३.२०२२.
४. केंद्र शासनाच्या गृह निर्माण व नगरी कार्य मंत्रालयाचे आदेश क्रमांक १/५/२०२२-SBM-I
[E.९१२२४४४], दि. २६.०५.२०२२.

प्रस्तावना :-

देशातील सर्व शहरे पूर्णपणे स्वच्छ, निरोगी आणि राहण्यायोग्य करणे आणि सर्व नागरिकांना स्वच्छ व चांगले आरोग्य आणि स्वच्छ पर्यावरण मिळावे तसेच देशातील सर्व विधीवत स्थापित शहरांना स्वच्छतेची आणि या शहरामधील नागरिकांना घरगुती शौचालयांची सुविधा उपलब्ध करून देणे, या उद्देशाने केंद्र शासनाने “स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)” ची अंमलबजावणी सुरु केली होती.

२. स्वच्छ भारत अभियानात सातत्य राखणे व संपूर्ण नागरी भारत कचरा मुक्त करण्याच्या दृष्टीने वैयक्तिक तसेच सामुदायिक/सार्वजनिक शौचालयांकरिताच्या गुंतवणुकीमध्ये सातत्य राखणे, वापरलेले पाणी व मैला यांची प्रक्रिया, विल्हेवाट व पुनर्वापर करणे, सर्व प्रकारच्या घन कचऱ्याचे व्यवस्थापन करणे व जुना साठलेला कचरा, प्लास्टिक कचरा, बांधकाम/पाडकाम कचरा इत्यादींची विल्हेवाट लावणे व व्यवस्थापन करणे करिता आर्थिक मदत करणे इत्यादी गरजा विचारात घेऊन भारत सरकारच्या गृहनिर्माण तथा नागरी कार्य मंत्रालयाद्वारे स्वच्छ भारत अभियान (नागरी) २.० चा प्रारंभ दिनांक २ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी केला आहे. हे अभियान दिनांक ०१ ऑक्टोबर, २०२६ पर्यंत राबविले जाणार असून या अभियानाचा मुख्य उद्देश “कचरा मुक्त शहरे” हा आहे.

शासन निर्णय :-

१. स्वच्छ भारत अभियान (नागरी) २.० राबविण्यासाठीच्या मार्गदर्शक सूचना भारत सरकारच्या गृहनिर्माण तथा नागरी कार्य मंत्रालयाद्वारे (MoHUA) नुकत्याच प्रसिध्द केल्या आहेत. याबाबत देशातील सर्व वैधानिक विधीवत स्थापित शहरांमध्ये अभियानाची अंमलबजावणी करावयाची आहे. राज्यातील सर्व शहरांसाठी "कचरा

मुक्त शहराचा" दर्जा प्राप्त करण्याचा दृष्टीकोन समोर ठेऊन स्वच्छ भारत अभियान-२.० कार्यान्वित केले जाणार आहे. स्वच्छ भारत मिशन २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण व संवादसाठी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेकरिता रुपये १,४०,००,०००/- (रुपये एक कोटी चाळीस लाख फक्त) एवढा निधी राज्यास वितरीत केला होता.

३. स्वच्छ भारत मिशन २.० अंतर्गत माहिती, शिक्षण व संवाद यासाठी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेस वितरीत करण्याकरिता पुढील तक्त्यात नमूद केल्यानुसार संबंधित लेखाशिर्षाखाली सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदी मधून भागविण्यात यावा.

अ. क्र	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी (रुपये)
अ)	महानगरपालिका	
	मागणी क्रमांक-एफ-२, २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण, १९१, महानगरपालिकांना सहाय्य, (००) (७६) स्वच्छ भारत अभियानासाठी महानगरपालिकांना सहाय्य (केंद्र हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७ ९७५२) योजनांतर्गत	६३,०६,६६७/- (रुपये त्रेसष्ट लक्ष सहा हजार सहाशे सदुसष्ट फक्त)
ब)	नगरपरिषद	
	मागणी क्रमांक-एफ-२, २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण, १९२, नगरपरिषदांना सहाय्य, (००) (७८) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपरिषदांना सहाय्य (केंद्र हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७ ९७७९) योजनांतर्गत	६९,०४,१६७/- (रुपये एकोण सत्तर लक्ष चार हजार एकशे सदुसष्ट फक्त)
क)	नगरपंचायतींना	
	मागणी क्रमांक-एफ-२, २२१७, नगरविकास, (८०) सर्वसाधारण, १९३, नगरपंचायतींना सहाय्य, (००) (०३) स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत नगरपंचायतींना सहाय्य (केंद्र हिस्सा), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर), (२२१७ ९७९७) योजनांतर्गत	७,८९,१६६/- (रुपये सात लक्ष एकोणनव्वद हजार एकशे सहासष्ट फक्त)
	एकूण	१,४०,००,०००/-

४. सदर निधी आहरित करण्यासाठी राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तसेच नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी सदर रकमेचे देयक तयार करून ते अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई यांच्याकडे तात्काळ सादर करून सदर निधी आहरित करून धनादेश प्राप्त करून घेण्यात यावा. सदर निधीचे वितरण सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य

संस्थांना वितरीत करण्याबाबतची कार्यवाही राज्य अभियान संचालक यांनी करावी. वितरीत केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्रे संबंधित कार्यालय प्रमुखांनी विहित मुदतीत सादर करणे बंधनकारक राहिल.

५. सदरचा शासन निर्णय हा वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्रमांक : अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४.०४.२०२२ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारान्वये निर्गमित करण्यात येत आहे. तसेच, या शासन निर्णयातील लागू असलेल्या अटीची पूर्तता होत आहे. केंद्र शासनाकडून निधी प्राप्त झाल्याबाबत वित्त विभागाची Sheet No.८ (२०२२-२३) वित्त विभाग/अर्थोपाय या कार्यासनान्वये खात्री करण्यात आली आहे.

६. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्रमांक : अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४.०४.२०२२ अन्वये ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या बाबीखालील खर्च करण्यास विभागास अधिकार प्राप्त झाले आहेत. सदर शासन निर्णयान्वये केंद्र शासनाचा एकूण रुपये १,४०,००,०००/- (रुपये एक कोटी चाळीस लाख फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०९१९१६५६११०८२५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अनिरुद्ध व्यं. जेवळीकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा .मंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. अपर मुख्य सचिव, वित्त / नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.
४. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद संचालनालय, मुंबई.
५. राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी), मुंबई.
६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, मुंबई.
७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, नागपूर.
८. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
९. अधिदान व लेखाधिकारी, फोर्ट, मुंबई.
१०. अधिदान व लेखाधिकारी, अधिदान व लेखा कार्यालय, वांद्रे, मुंबई.
११. निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१२. मुख्य लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१३. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.
१४. निवडनस्ती, नवि-३४